

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2021 / 799
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.8.2021/157
Karar Numarası : 2021 / 205
Başvuran : R. Y. (T.C:..)
Muhatap Kurum/Kişi : Yargıtay
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle; 24.06.2016 tarihinde gözaltına alınarak tutuklandığını, ... Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hakkında 8 yıl 1 ay 15 gün ceza verildiğini, ... Bölge Adliye Mahkemesi ... Ceza Dairesinin cezayı onadığını, bunun üzerine başvuranın ilgili kararı temyiz ettiğini, temyiz ettiği dosyanın tutuklu iş olarak değerlendirilip öncelik verilmesi gereken bir dosya olmasına rağmen henüz Yargıtay'ın incelemeye almadığını, mahkeme süreci tamamlanmadan almış olduğu cezanın infazının tamamlandığını, Yargıtay ve ilgili makamlara otuzdan fazla dilekçe yazmasına rağmen dosyası hakkında herhangi bir işlem yapılmadığını, tutuksuz yargılanan kişilerin dosyalarına öncelik verilmesi sebebiyle ayrımcılığa maruz kaldığını, en temel insan hakkı olan özgürlük hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Başvuran bu iddialarla birlikte Kurumumuz tarafından ilgili makama(Yargıtay) bildirimde bulunulmasını talep etmektedir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. 6701 sayılı Kanun;

Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasası

Madde3-

(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

Başvurular

Madde 17-

Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekeçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik;

Ön İncelemenin Yapılması

Madde 48-

(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıca karara

bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.

(2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır.

Ön inceleme üzerine verilecek kararlar

Madde 49-

(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.

Gerekçeli kabul edilmezlik kararı

Madde 67-

(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

III. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

4. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; "(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (g) " ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (i) " Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" şeklinde yer almaktadır.

6. Başvuran dilekçesinde yargılama sürecinden yakınmakta, tutuklu yargılanması sebebiyle dosyası hakkında hızlı karar verilmesini talep etmekte ve bu konuda Yargıtay'a yazdığı dilekçelerinin cevapsız kaldığını iddia etmektedir. Tutuklama tedbiri, ağır bir tedbir olması ve kişi hürriyetine verilen önem sebebiyle son çare olarak değerlendirildiğinden tedbire ilişkin süreler ve incelenme süreçleri ulusal mevzuatta detaylı bir şekilde yer almıştır. Tutukluluk halinin gözden geçirilmesi Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre kovuşturma evresinde tutukluluk halinin sürdürülüp sürdürülemeyeceği her oturumda ve koşulların varlığı halinde oturumlar arasında hakim veya mahkemece değerlendirilmektedir. Bu sebeplerle başvuranın talepleri yargılama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler olarak değerlendirilmektedir.

7. Başvuran, dilekçesinde tutuksuz yargılanan kişilerin dosyalarına öncelik verilmesi sebebiyle ayrımcılığa maruz kaldığını, en temel insan hakkı olan özgürlük hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Başvuran dilekçesinde herhangi bir ayrımcılık temeli belirtmediği gibi başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde de herhangi bir ayrımcılık temelini varlığı tespit edilememektedir.

8. İhlal incelemesi yapılabilmesi için öncelikle başvuru hakkının bulunup bulunmadığı kapsamında

ortaya konması gerekmektedir. Kurumun insan hakları ihlalleri ile ilgili başvuruları inceleme yetkisi bulunmamaktadır. Bu yetki 6328 sayılı Kanun ile Kamu Denetçiliği Kurumuna verilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna verilen bu görev tanımı BM Paris Prensipleri ile de örtüşmektedir.

9. Başvuran dilekçesi ve ekleri Kurum mevzuatı açısından değerlendirildiğinde; taleplerinin yargı yetkisinin kullanılması kapsamında olduğu açıktır.

10. Başvuru dosyası ve ekleri mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın yargı makamlarına başvurabileceği, başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun kapsamında kurumun inceleme yetkisi dışında kaldığı, Kanun ve Yönetmelik'in yukarıda anılan maddeleri doğrultusunda başvurunun kabul edilmez olduğu sonucuna varılmıştır.

IV. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
 2. Kararın başvurana tebliğine,
 3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
- 17.08.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

İsmail AYZ
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi